

С Т А Н О В И Щ Е

от доцент д. н. **Милен Мирчев Иванов**, доцент в катедра
„Наказателноправни науки и сигурност“, факултет „Юридически“,
Русенски университет „А. Кънчев“

на дисертационния труд на **Ангел Любомиров Ковачев**

на тема: **„Нови аспекти на политиките за национална сигурност в
контекста на експанзия на технологиите и киберпространството“**,

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

по научна специалност: 3.3 „Политически науки (Публична
администрация)“

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение

Киберсигурността с нейното сложно взаимодействие на множество социални, икономически и политически фактори и техните последици в момента заема първостепенно внимание като в националната, така и в международната тема на деня. В последните няколко години, все повече страни считат, че проблемите на сигурността на информацията са повод за сериозна тревога. В огромния спектър на направленията на обществения живот, които се регулират от дейността на държавата, политиката за информационна сигурност е едно от най-сложните, противоречивите и болезнените за нашата страна. Такава политика трябва да служи не само на националните интереси на България, като гарантира сигурност, съдейства за развитието на икономиката и повишаването на икономическия потенциал, но тя трябва да се изгражда и в интерес на тези, които се явяват нейни непосредствени участници – отделния индивид, различните бизнес организации и правителствени национални структури. Поради тази причина днес вече за много държави киберсигурността е подкрепена не просто ресурсно, а и всички нови стратегии за действия в различни сфери постепенно се интегрират с нея и усложняват чрез взаимодействието си. За разлика от много други сфери, тя не засяга само отделни страни от живота

на човека – здраве, образование, заетост, а тя включва тяхното комплексно преобразуване, корената промяна на условията на съществуване. Затова последствията от грешки и необмислени действия в тази политика са толкова тежки. Това показва, че знанията за теорията и практиката в тази област е все още недостатъчно добре изследван феномен, който се нуждае от сериозна научна обосновка и задълбочено научно дирене, за да се изгради стойностна и апробирана на практика и теория. В България има определен брой такива научни изследвания, но те касаят само отделни аспекти на политиките за национална сигурност в контекста на експанзия на технологиите и киберпространството и до сега не са разработени достатъчно комплексно и конкретно. Това показва, че авторът на дисертационния труд се ориентира добре в научната област, като е идентифицирал и разработил актуален и за науката, и за практиката проблем пряко свързан с националната сигурност на държавата ни.

2. Степен на познаване на състоянието на проблема и литературния материал

В дисертационния си труд докторантът демонстрира изключително добро познаване на проблема, като изводите и съжденията, които прави в изложението и общите изводи и заключения от изследването са логично следствие от извършените анализи. Библиографията е значителна по обем и ясно личи, че авторът я е ползвал адекватно и богато в изложението и изводите, за да изясни проблема всестранно и да обоснове доказателствата си.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с целите на дисертационния труд

В увода (стр. 11 - 12) докторантът е формулирал доста конкретно методите, които е използвал, за да докаже хипотезите си. Той не се е фокусирал върху конкретен метод, а е използвал широк инструментариум, чрез който да гради доказателствената си част за всяка от декларираните задачи. Това е довело до емпирична концентрация и до прилагане на методи, което се отразява силно положително на изводите и безспорността на постигнатите резултати. Множеството използвани методи са довели и до нарастване на обема на дисертацията. Докторантът е успял да се справи с трудната задача са постигне синергичен ефект, използвайки декларираните методи и да постигне сериозни резултати в изследването.

4. Приноси на дисертационния труд

Безспорно може да се твърди, че са получени нови знания, необходими за ефективното управление на процесите свързани с националната сигурност в контекста на експанзията на новите технологии.

Приемам дефинираните в автореферата научни приноси към науката и практика, макар и те да не са ясно и конкретно дефинирани на теоретични и практикоприложни. Според мен те отразяват постигнатото от докторанта, а получените резултати имат значение за дообогатяване на теорията и практиката, свързани с държавната политика по отношение на информационната сигурност.

Според мен, най-важните приносни моменти са тези, касаещи предложението за имплементиране на политики по управление на личните данни, базирани на технологията „блокчейн“ в действащите системи на едно бъдещо електронното правителство и в разкритите нови възможности за формирането на ефективни политики по национална сигурност, базирани на нов прочит и предефиниране на утвърденото разбиране за личните данни.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Достатъчният брой публикации по темата на дисертационния труд, повечето от които са самостоятелни, както и личният професионален опит на докторантката ме убеждават, че проведеното дисертационно изследване, формулираните приноси и получените резултати, са лична заслуга на докторант Ангел Ковачев.

5. Мнения, препоръки и бележка

Поради това, че методите за изследване на хипотезите не са формулирани прецизно, наблюдаваме и известен дисбаланс на главите като обем и като съдържание.

Липсата на системност на дефинирането на изводите след всяка глава затруднява читателят да си даде ясна представа за истинската научна стойност на проведените изследвания.

Ясно личи прекомерния стремеж докторатът да ни запознае с всички аспекти на проблема, дори и такива, които са косвено свързани с изследвания проблем, като по този начин, на места, изследваният проблем е останал на втора линия, а приоритетно се изясняват второстепенни,

несвързани конкретно с дисертацията тези. Този дисбаланс е следствие на широкото дефиниране още в увода на предмета и обекта на изследването.

Видни от изложението са широката обща култура и ерудиция на докторанта. Научните проблеми в дисертацията са изследвани широкообхватно и задълбочено, като дисертацията се отличава със строга логика на изложението, а докторантът с добра писмовна култура.

Докторантът е навлязъл дълбоко изследваната тематика и успешно ни убеждава в това чрез своя дисертационен труд.

На базата на моя професионален и научноизследователски опит не мога да установя наличие на плагиатство или друг вид неправомерно заимстване от страна на докторанта.

Проблем е липсата на бележки под линия, които да ни ориентират бързо в съответния проблем или използвания автор.

6. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е задълбочено самостоятелно научно изследване, което отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България за придобиване на образователната и научна степен „доктор” от автора Ангел Любомиров Ковачев.

Давам положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Нови аспекти на политиките за национална сигурност в контекста на експанзия на технологиите и киберпространството ” и съм съгласен на автора да се даде образователната и научна степен „доктор”.

29 септември 2021 г.

Член на журито:

(доц. д. н. инж. Милен Иванов)